WAKULIMA WA MARA CO-OPERATIVE UNION (WAMACU) LTD

NAMBARI YA USAJILI. 5573

TIN Na. 138-950-433

SERA YA UWEKEZAJI

(2021 – 2026)

OCTOBER, 2021

YALIYOMO

DIBAJI 3
SEHEMU YA KWANZA 4
1.0 UTANGULIZI 4
1.1 Historia fupi ya Chama 4
1.2 Wigo na Madhumuni ya Sera 4
1.2.1 Madhumuni ya Sera ya uwekezaji….. 5
SEHEMU YA PILI 5
2.0 MAENEO AMBAYO CHAMA KINATAKIWA KUWEKEZA 5
2.1 Maeneo ambayo chama kinaweza kuwekeza 5
2.2 Mambo ya kuzingatia kabla ya uwekezaji 7
2.3 Muda wa kuiva wa uwekezaji 7
SEHEMU TATU 7
3.0 HATARI ZINAZOWEZA KUJITOKEZA WAKATI WA UWEKEZAJI 7
SEHEMU YA NNE 8
4.0 MAMLAKA YA KUFANYA UWEKEZAJI NA MGAWANYO WA MAJUKUMU 8
4.1 Mamlaka ya Uwekezaji 8
4.1.2 Mkutano Mkuu wa mwaka wa Chama 8
4.1.3. Bodi ya chama 8
4.2 Mgawanyo wa Majukumu 9
4.2.1 Majukumu ya Bodi ya Chama 9
4.2.2 Majukumu ya Menejimenti 9
SEHEMU YA TANO 10
5.0 UTOAJI WA TAARIFA ZA UWEKEZAJI 10
HITIMISHO 10

UIDHINISHWAJI

Sisi tuliosaini, tunaidhisha yaliyomo na tuko tayari kushirikiana kutekeleza sera ya UWEKEZAJI wa WAMACU LTD.

i. Jina: ____

Cheo: ____

Tarehe: ____

ii. Jina: ____

Cheo: ____

Tarehe: ____

iii. Jina: ____

Cheo: ____

Tarehe: ____

SERA YA UWEKEZAJI IMESAJIlIWA NA MRAJISI WA VYAMA VYA USHIRIKA:

iv. Jina: ____

Cheo: ____

Tarehe: ____

DIBAJI

Sera hii ya uwekezaji ya WAMACU LTD imeandaliwa na Bodi ya chama kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Ushirika Na. 6 ya mwaka 2013, kanuni za vyama vya ushirika za mwaka 2014 na marekebisho yake ya mwaka 2015. Sera hii inatoa mwongozo sahihi wa uwekezaji wa chama kuwekeza katika maeneo mbalimbali kwa kuzingatia kifungu cha 74 cha Sheria ya Vyama vya Ushirika Na.6 ya mwaka 2013 na Kanuni zake za mwaka 2015.

Bodi na menejimenti wakati wote itawekeza kwa maslahi mapana ya wanachama na Chama kwa kuzingatia sera hii.

Sera hii imejumuisha Sehemu tano, ***Sehemu ya kwanza*** *ni utangulizi, s**ehemu ya pili ni*** *umuhimu wa uwekezaji,* ***sehemu ya tatu*** *ni maeneo ya uwekezaji (Investment destination),* ***sehemu ya nne*** *ni Kuiva kwa uwekezaji na hatari zinazoweza kujitokeza wakati wa uwekezaji (Investment maturity and Risks) na* ***Sehemu ya tano*** *ni Utoaji wa taarifa za uwekezaji kwa Bodi ya chama.*

SEHEMU YA KWANZA

1.0 UTANGULIZI

1.1 Historia fupi ya Chama

Chama Kikuu cha Ushirika cha Wakulima wa Mkoa wa Mara (WAMACU) LTD kilisajiliwa chini ya sheria Namba 20 ya Vyama vya Ushirika ya mwaka 2003. Chama kiliandikishwa rasmi katika daftari la Mrajis wa vyama vya Ushirika tarehe 24 Desemba, 2008 nakupewa Hati ya usajili yenye Namba 5573.

DIRA/MTAZAMO; Dira ya chama kikuuu cha ushirika cha Wakulima wa Mara Cooperative Union ni kuwa chama imara na endelevu na kinachokidhi mahitaji ya kiuchumi na kijamii **ya wanachama wake.**

DHIMA/MADHUMUNI, Dhima kuu ni kuratibu na kuviunganisha vyama vya msimgi ambavyo ni wanachama wa union kwa ajili ya mambo yafuatayo: -

a) Kukusanya, kuhifadhi, kusindika na kutafuta masoko na kuuza mazao hayo kwenye soko lenye tija;
b) Kuratibu zoezi la upatikanaji wa mikopo yenye riba nafuu kwa ajili ya maslahi ya wakulima;
c) Kuongeza uwezo wa vyama wanachama katika kutoa huduma zenye tija kwa wakulima; na
d) Kuwezesha upatikanaji wa miche ya kahawa na mazao mengine kwa ajili ya kuongeza kiwango cha uzalishaji.

MALENGO MAKUU; Malengo ya msingi ya ushirika yanajumuisha madhumuni ya chama kikuu cha ushirika katika kuinua na kusitawisha hali ya uchumi na maisha ya wanachama kwa ujumla wake, kwa kufuata misingi ya demokrasia ya kweli, sheria, kanuni na taratibu za Tume ya Maendeleo ya ushirika kwa mujibu wa sheria ya vyama vya ushirika **Na. 6 ya mwaka 2013.**

1.2 Mawanda ya Sera

Sera hii inatoa mwongozo wa kisheria na uwazi katika uwekezaji wa aina mbalimbali utakaofanywa na chama kwa kuzingatia Sheria ya Vyama vya Ushirika Na.6 ya mwaka 2013. Sera hii itatumika wakati wote kama mwongozo wa kuzingatiwa wakati wa kufanya maamuzi ya uwekezaji (Investment decisions) kwa maslahi mapana ya wanachama na chama.

1.3 Madhumuni ya Sera ya uwekezaji

i. Kuainisha majukumu ya pande zote zitakazohusika katika Uwekezaji
ii. Kuweka utaratibu utakaozingatiwa katika mchakato wa maamuzi ya uwekezaji
iii. Kuweka uelewa wa pamoja kwa wahusika wote juu ya malengo ya uwekezaji
iv. Kutoa mwongozo na ukomo wa uwekezaji utakaofanywa na Chama
v. Kuweka mwongozo wa kufanya tathimini ya uwekezaji
vi. Kupima kama uwekezaji uliofanyika unasimamiwa kwa kuzingatia Sheria na Kanuni

SEHEMU YA PILI

2.0 MAENEO AMBAYO CHAMA KINATAKIWA KUWEKEZA

Shughuli kuu ya chama ni Kukusanya, kuhifadhi, kusindika/kukoboa, kutafuta masoko na kuuza mazao hayo kwenye soko lenye tija. Hivyo kipaumbele cha uwekezaji wa fedha za chama utakuwa ni kukusanya kahawa kutoka kwa wanachama wake.

2.1 Maeneo ambayo chama kinaweza kuwekeza

Chama kitawekeza kwenye maeneo mengine endapo chama kitakuwa na ukwasi toshelevu, hivyo chama kinaweza kuwekeza katika maeneo yafuatayo:

i. Kuwekeza fedha kwenye benki kama Amana za muda maalumu (FDR).

ii. Kuwekeza kwenye taasisi nyingine za fedha kama vile ununuzi wa vipande UTT au hisa katika kampuni zinazofanya vizuri katika soko la Hisa (DSE).
iii. Kuwekeza katika dhamana za serikali (Government Securities).
iv. Kuwekeza kwenye mradi usimikaji mashine za uchakataji kahawa mbivu na kahawa kavu kutoka kwenye AMCOS hadi chama kikuu; pia kuwekeza katika mazao mtambuka kwa ajili ya kupanua wigo wa mapato ya chama kikuu; hii itakuwa ni kwa mujibu wa sheria, kanuni, sera, na miongozo inavyotutaka kutumia fursa za maeneo kuwekaza na kuinua uchumi wa chama.
v. Kuwekeza katika shughuli za kilimo na usambazaji wa bidhaa ya mazao kwa wateja maalum(Target customers);
vi. Kujihusisha na shughuli za usafi wa mazingira hasa maeneo ya migodini, ukusanyaji wa taka ngumu na laini, unyunyiziaji dawa(fogging/fermigation) na mambo yote yanayohusu dewatering.
vii. Kusajili WAMACU SACCOS kwa ajili ya kukusanya nguvu ya Pamoja ya wakulima kuwa na chama chao cha kuweka na kukopa kinachoweza kuwasaidia wakulima kujipatia fedha ya mahitaji madogo madogo kwa haraka na uwepesi.
viii. Kuwekeza kwenye SACCOS na Vyama vya Ushirika vya upili (second tier or secondary cooperative societies)
ix. Kuwekeza katika mali zisizohamishika (Non-Earning assets) kama vifaa, majengo na ardhi ambapo;
    a) Chama kitawekeza katika mali zisizohamishika (non-earning assets / property / Equipment) kwa kiwango kisichozidi asilimia 10 % ya mali zote za chama.
    b) Uwekezaji katika ardhi na majengo hautazidi asilimia 5% ya mali zote za chama.

Aidha, chama kinaweza kuwekeza katika mradi wowote ambao utaruhusiwa na Tume ya Maendeleo ya Ushirika.

2.2 Mambo ya kuzingatia kabla ya kufanya uwekezaji

Kabla ya kuandaa sera hii ya uwekezaji chama kimezingatia upembuzi wa kina kwa kujali mahitaji na matarajio ya wanachama na hali halisi ya ukwasi na vipindi vya mahitaji makubwa ya kahawa au mazao mengine kwa wanachama. Pia Chama kitakapohitaji kuwekeza, kitapaswa kuzingatia mambo yafuatayo chini ya mwongozo wa Mrajisi: -

i. Kufanya tathimini ya kina juu ya mahitaji na uwezo wa kifedha wa chama.
ii. Gharama ya kiasi cha pesa kitakachohitajika kama mkopo kwa ajili ya kuwekeza hususani katika viwanda vya uchakataji wa kahawa mbivu na kavu;
iii. Muda wa kuiva kwa uwekezaji husika (Investment Maturity).
iv. Mapato tarajiwa toka kwenye uwekezaji husika (Return on investment).
v. Vihatarishi kwenye uwekezaji (Investment risks).
vi. Hali ya utendaji wa chama (Performance trend analysis).
vii. Sera za uwekezaji za Sekta husika.
viii. Historia ya taasisi itakayowekezwa.
ix. Gharama za uwekezaji.
x. Na mambo mengine kulingana na mazingira husika.

2.3 Muda wa kuiva kwa uwekezaji

Chama kitawekeza katika maeneo ambayo, muda wa uwekezaji utazingatia miongozo na maelekezo yatakayotolewa na Tume ya Maendeleo ya Ushirika pamoja na mamlaka nyingine juu ya ukomo wa muda wa uwekezaji husika.

SEHEMU YA TATU

3.0 NAMNA YA KUPUNGUZA VIHATARISHI

WAMACU LTD imependekeza kufanya uwekezaji kwenye maeneo tofauti tofauti (Portfolio diversification) ili kupunguza hatari ya kupata hasara kubwa. Hivyo, pamoja na mambo mengine, uwekezaji utatakiwa kuzingatia mambo matatu ambayo ni usalama, ukwasi na faida tarajiwa wakati wowote Usalama wa uwekezaji utakuwa ndio lengo kuu la mpango wa

uwekezaji. Ili kupunguza hatari katika uwekezaji, Chama kitatakiwa kuzingatia mambo yafuatayo: -

i. Chama hakitaweka fedha katika benki moja au taasisi moja ya kifedha kwa kiwango kinachozidi asilimia 25% ya mtaji tete wa chama kwa ajili ya kufanya mtawanyo wa vihatarishi (diversification of risks or risks spread), isipokuwa kama itaidhinishwa na mamlaka husika ya usimamizi kama Tume.
ii. Chama kitatatikiwa kufanya uwekezaji kwenye maeneo salama yaliyotajwa kwenye Sera hii katika sehemu ya pili.
iii. Chama kinatakiwa kufanya uwekezaji kwenye dhamana za muda mfupi, kati na mrefu, masoko ya fedha na kudhibiti muda wa uwekezaji.

SEHEMU YA NNE

4.0 MAMLAKA YA KUFANYA UWEKEZAJI NA MGAWANYO WA MAJUKUMU

4.1 Mamlaka ya Uwekezaji

4.1.2 Mkutano Mkuu wa mwaka wa Chama

Mkutano Mkuu wa mwaka wa Chama utakuwa na mamlaka ya kupitisha aina yoyote ya uwekezaji unaotakiwa kufanywa na Chama. Aidha, baada ya Mkutano Mkuu kupitisha, Chama kitatakiwa kupeleka maombi ya kuidhinishiwa uwekezaji huo kwa **Mrajis**.

4.1.3. Bodi ya chama

Bodi ya Chama itakasimishwa kufanya uwekezaji kwa niaba ya Wanachama. Hivyo, Bodi itapaswa kuzingatia maazimio na maelekezo ya Mkutano Mkuu wa chama.

4.2 Mgawanyo wa Majukumu

4.2.1 Majukumu ya Bodi ya Chama

Bodi ya Chama itakuwa na jukumu la kutekeleza na kusimamia uwekezaji wa Chama. Bodi itatekeleza majukumu yake kwa maslahi ya Chama kwa kuzingatia Sheria, Kanuni na Masharti ya Chama. Majukumu ya Bodi kwenye utekelezaji wa Sera hii yatakuwa kama ifuatavyo:

i. Kufanya tathimini ya vihatarishi katika uwekezaji na mipaka ya uwekezaji na kutoa taarifa kwa pande zote zinazohusika.
ii. Kuisimamia Menejimenti ya Chama katika uendeshaji wa mradi.
iii. Kuandaa taarifa ya maendeleo ya uwekezaji na kuiwasilisha kwenye Mkutano Mkuu wa wanachama.
iv. Kujadili hali ya mwenendo wa uwekezaji kwenye vikao vya Bodi vya kila robo mwaka.
v. Kushauri wanachama juu ya fursa nyingine za uwekezaji.

4.2.2 Majukumu ya Menejimenti

Menejimenti ya Chama itawajibika kwa Bodi ya Chama na itakuwa na majukumu yafuatayo:

i. Kutekeleza maamuzi ya uwekezaji yaliyoafikiwa na Bodi.
ii. Utunzaji wa kumbukumbu na uandaaji wa taarifa za fedha za uwekezaji na kuziwasilisha kwa Bodi.
iii. Kupendekeza kwa Bodi fursa zozote za uwekezaji kulingana na mwenendo wa uchumi uliopo.
iv. Kufuatilia na kutoa taarifa kwa Bodi juu ya maendeleo na shughuli za uwekezaji mara kwa mara.
v. Kushauri Bodi kufanya mapitio na maboresho ya Sera hii.
vi. Kuwasilisha taarifa kwa Bodi juu ya mabadiliko makubwa ambayo yanaweza kuathiri ufikiaji wa malengo ya uwekezaji wa chama.

SEHEMU YA TANO

5.0 UTOAJI WA TAARIFA ZA UWEKEZAJI

Menejimenti ya chama itatakiwa kutoa taarifa ya uwekezaji kwa Bodi ya chama angalau mara moja kila mwezi; aidha taarifa hizo za kila mwezi zitaainishwa kwa ajili ya kila kikao cha ¼ mwaka cha Bodi. Taarifa hiyo itaainisha pamoja na mambo mengine, mambo makuu yafuatayo;

i. Aina zote za uwekezaji uliofanywa na chama.
ii. Riba halisi ya kila uwekezaji mpaka siku taarifa hiyo inapotolewa.
iii. Tarehe ya kuiva kwa kila uwekezaji na taarifa nyingine zinazohusiana na uwekezaji.
iv. Shughuli za uwekezaji za kila mwezi kama vile kununua na kuuza, na riba iliyorejeshwa.
v. Malinganisho ya kwenye vitabu (book value) na malinganisho ya soko kwa wakati husika (current market value).
vi. Na taarifa nyingine muhimu kama zipo.

HITIMISHO

Sera hii ya Uwekezaji ya chama itafanyiwa marekebisho/mapitio au mabadiliko angalau kila mwaka ili kuboresha jambo/mambo yatakayoonekana yanahitajika kuboreshwa kwa maslahi mapana ya chama na wanachama kadiri Bodi ya uongozi na wanachama watakavyoona inafaa.

Sera hii ya uwekezaji ya Chama imeandaliwa na Bodi ya Chama na imepitishwa na Mkutano Mkuu wa wanachama uliofanyika tarehe .... kwa lengo la kusimamia masuala ya uwekezaji chamani

....

Mrajis wa Vyama vya Ushirika

Tarehe_________________

ORODHA YA WASHIRIKI WA KUANDAA SERA YA UWEKEZAJI

Na.	JINA KAMILI	CHEO	SIMU	SAHIHI
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				